

Nalazište kod Slavenskog Broda

U Savi otkrili ostatke riječnog broda iz 17. st.

Pronađene su i zdjele i čupovi tipične za tursku kuhinju

Pokrov s pronađenih predmeta vjerojatno su podigle velike vode prethodne godine i tako ogolile nalazište

Vedran Balen

vedran.balen@vecernji.net
SLAVONSKI BROD

U Savi kod Slavenskog Broda započelo je arheološko istraživanje jednog od najznačajnijih podvodnih arheoloških nalazišta u kontinentalnoj Hrvatskoj. Riječ je o ostacima trgovačkog riječnog broda koji je potonuo u 17. stoljeću, a koji su lani slučajno otkrili brodski ronionci.

Na dubini od četiri metra

Na dnu Save zarobljeno je nekoliko stotina keramičkih posuda i čupova, koje govore o prošlosti Slavonije i kontinuitetu naseljavanja na ovom području. Činjenica da su slični predmeti pronađeni i u Beogradu, potvrđuje postojanje trgovačkog puta Savom od davnih vremena do danas. Istraživanje financira Ministarstvo kulture, a vodi ga Hrvatski restauratorski zavod.

– Još nemamo potvrdu da keramika potječe s potonulog broda, ali moguće je da je došlo do prevrtanja pa je sadržaj završio na dnu. Konstrukcija broda vjerojatno se nalazi dalje od ove lokacije, pokušat ćemo je otkriti s pomoću sonde – rekao je voditelj istraživanja Kruno Zupčić s Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskoga restauratorskog zavoda.

Pronađene zdjele i čupovi u Slavoniji i Bosni poznate su kao tagare, a služile su za pečenje kruha, pita i drugih jela. Tipične su za tursku kuhinju, a na vrijednosti dodatno dobivaju zbog činjenice da su odlično očuvane s obzirom na to da su ranije pronađene zdjele većinom oštećene. Arheolozi i ronionci postupno uklanjaju riječni nanos i vade arheološki materijal. Istraživanje bi moglo potrajati nekoliko godina. Sava je topla, ali zbog velikih kiša veoma mutna, što smanjuje vidljivost.

– Posude se nalaze na dubini od četiri metra, no posao nam otežava to što je rijeka veoma brza. Vrlo je naporno, osjećate se kao da stalno trčite. Vrijeme urona skraćeno je 50 posto – kaže Robert Kalanj iz Kluba za podvodne aktivnosti

OTEŽANO VAĐENJE

Ronioncima posao dodatno otežava to što je rijeka brza, pa je vrijeme urona skraćeno

IVICA GALOVIĆ/PIXSELL

400

godina riječni trgovački brod bio je prekriven muljem u Savi, a pronađeni predmeti potječu iz vremena kad je Brod bio pod turskom upravom

Marsonia. Pretpostavlja se kako je predmete od oštećenja čuvao debeli sloj mulja. Pokrov su vjerojatno podigle velike vode pretprošle godine i tako ogolile nalazište, donijevši nakon 400 godina vijest o potonuću. Budući da nalaz potječe iz vremena kada je Brod bio pod turskom upravom, moguće je kako je riječ o posudama natovarenim iz Slavonije ili Bosne za put do Beograda ili čak Carigrada.

Još dva potencijalna nalazišta

Zbog pomicanja riječnog toka, povjesničari vjeruju kako je Sava puna arheoloških nalazišta. Prije nego što su počeli istraživanje koje se obavlja u neposrednoj blizini gradskog kupališta Poloj u Slavanskom Brodu, arheolozi ronioci sonarom su skenirali još dva potencijalna arheološka nalazišta na području Brodsko-posavske županije. Riječ je o Slavanskom Kobašu, gdje se navodno nalaze ostaci bivšega starog mosta, te Donjoj Bebrini, poznatom prapovijesnom lokalitetu na kojemu je također pronađena prapovijesna keramika. – Sava je nepresušan izvor nalaza. U svakodnevnom kontaktu s roniocima i mještanima stalno doznajemo za nove lokalitete mogućih arheoloških nalaza – istaknuo je Kruno Zupčić. ●

Sava je nepresušan izvor nalaza. Stalno doznajemo za nove lokalitete